

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Indledning, Varianter og Oplysninger, Registre

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Indledning, Varianter og Oplysninger, Registre", i Heiberg, Johanne Luise: *Indledning, Varianter og Oplysninger, Registre*, udg. af AAGE FRIIS ; ELISABETH HUDE ; ROBERT NEIIENDAM ; JUST RAHBEK , 1944, s. 237. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr08val-shoot-idm140470730443680/facsimile.pdf> (tilgået 22. juli 2024)

Anvendt udgave: Indledning, Varianter og Oplysninger, Registre

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

var af Afskriveren F. H. Verdelin i IVB; i IVA findes de ikke, men de paa-
gældende Ord er det understreget af Fru Heiberg.

58, 20-22. Hans Bane ... Grundt: Disse Linier har A. D. J. indsat i IVB
i Stedet for *fig. overstregete*; Den offentlige Mening om Hr. Høedts hele
Fremgangsmaade var imidlertid blevet bitere og bitrere. I hans anden Saison
fandt den 13de December altur under stor Tumult en Udpløbing Sted mod
ham. Men da Tumultuanteerne kun blev paaagtet en Pengemøkk af Politiet,
fandt Hr. Høedt Straffen for mild og var ikke at bevæge til oftere at frem-
træde.

58, 27. Kapitlet om Høedts nye Skole indlødte oprindeligt i. Red. af Sæson-
nen 1854—55 og er vistnok skrevet før Edvard Brandes' Artikel „Et Vende-
punkt“ i April 1875 fremkom¹⁾. Fru Heibergs ældste Udkast (i IVA) be-
gynder:

„En ny Apostel i gamle Klæder“. Naar jeg som Barn
holdt min Aftenbøn, trykkede jeg Usædernes fæstere sam-
men ved de Ord „Giv os i Dag vort daglige Brød“,
i Ungdommen ved de Ord „Led os ikke i Fristelse“,
i den modne Alder „Færlad os vor Skyld, som og
vi forlode vore Skyldnere“.

Allerede i længere Tid havde Høedt gaset og declameret om en ny
Skole i Skuespilkunsten, som det var hans Mission at indføre. Talen strøm-
mede fra Løberne som fra en Fontæne, og den lyttende Mængde, først af
uafvendte Kunstnere, siden udsmyede i Publikum, spillede Mund og Øren op
for at inddrække af denne hans Visdom. Fru Nielsen — den Første, der sit
tidligere i hendes Hjem var taget i Skole, forinden det store Publikum vid-
ste, hvem Student Høedt var —, da hun gik ind paa, at alle disse Declama-
tioner vare nye, geniale, sande og det eneste Rette, da fulgte efter Aars Pas-
sivitet M. Wielsø efter og saa i Høedt en ny Seer paa Skuespilkunstens
Himmel, og da hun først havde sagt ja og Amen til den formentlige nye
Apostels Aabenbaringer, da hjalp intet fornuftigt Ord længere, intet Mod-
raisonnement, intet Bevis for, at dette formentlige Nye var saa gunnelt som
Gæden. Nu havde han engang sagt, at Høedt havde et nyt genielt Syn paa den
hele Skuespilkunst, og derved blev det: „Domuld i Ørene, Laas for Hjernen“.

I et (i Løgget: *B. Manuskripter*) bevaret Brudstykke af 2. Red. af „Dr.
Høedts nye Skole“, skrevet 1877, ses *fig. overstregete Indledning*: Maaned-
skriften „De nitende Aarhundrede for Litteratur og Kunst“ har 1875 oplaget
Tanken om en ny Skole i Skuespilkunsten, der blev — er der passivitet —
forskjærmet ved den Modstand, som Hr. Høedt, dens „Reformator“, maatte,
ikke ved som andre Reformatorer at hives paa Baalet, men ved Heibergs
og en Del af Publikums Uret mod Samme [ved] at tvinge ham til at opgive
sin „Mission“ og trække sig tilbage fra den Scene, der i saa høj Grad trængte
til en sandelig Fornyelse, idet det Usunde, det Sentimentale, Lyriske havde
faaet Overhaand, saa at Sandhed, Natur i Kunsten var forsvundet fra den

¹⁾ Se IV, 19.